

[Aksel Larsen.]

Lad os gaa videre og se, hvordan det gaar, naar Barnet er født. Det nytter ikke her, at man, som det ærede Medlem Hr. Pürschel og det ærede Medlem Fru Inger Gautier Schmit sandsynligvis vil gøre, hæfter sig ved det ønskelige i, at Kvinden bliver hjemme og ser smuk ud og føder sine Børn og laver Mad til sin Mand; Forholdene i det Samfund, vi befinder os i, er nu engang anderledes. Hvad skal saa den Kvinde, som er enlig stillet og selverhvervende, gøre, naar hun har født et Barn, og hvad skal den Kvinde gøre, som er nødt til at gaa paa Arbejde, fordi Mandens Fortjeneste absolut ikke strækker til til Hjemmets Opretholdelse? Ja, der findes jo Vuggestuer for de smaa Børn, der findes Børnehaver for de lidt større Børn, og der findes Fritidshjem og Fritidsvirksomheder for de skolesøgende Børn. Alt dette findes — med den Indskrænkning, at det absolut ikke findes paa Landet, men kun i Købstæderne, yderligere med den Indskrænkning, at det kun findes i de færreste Købstæder, og endelig med den Indskrænkning, at det, der findes, er saa uendelig lidt, at det hverken forslaar helt eller halvt.

Der findes i Hovedstaden 15 Børneplejestationer, og der findes en Børneplejestation i Aarhus. Børneplejestationerne er oprettet paa privat Initiativ, og de ledes nogenlunde enevældigt af en Læge ved Navn Bojesen, der Gang paa Gang har demonstreret sin fuldkomne Mangel paa social Forstaaelse og sin fuldkomne Mangel paa Forstaaelse af Børn. De har i København efter deres egen Statistik i Løbet af et Aar betjent 2 565 Mødre eller en Fjerdedel af alle, men Spørgsmaalet er, hvor meget Betjeningen er værd. Det er Mening, at Mødrene skal komme der en Gang om Ugen; saa skal de have Raad og Vejledning, Barnet bliver undersøgt, maalt og vejjet, og Mødrene faar Anvisning paa en Liter Mælk om Dagen. Der er imidlertid mangfoldige Mødre, som kun kommer et saadant Sted en eller to Gange, fordi Ventetiden i Regelen er 2—3 Timer, og det har de ikke Tid til, bortset fra at deres egen og Barnets Sundhed ikke tillader det. Forholdene paa disse Børneplejestationer er nemlig mildest talt elendige. Som oftest er der kun eet Rum; Mødre og Børn staves sammen i det, ofte et Hundrede Personer i en Kirkekrypt, Undersøgelsen foregaar det samme Sted. Skal Børnene forrette deres Nødtørft, maa de gøre det i det samme Rum. Udenfor staar Barnevognene, et Halvtag er der ikke Raad til, saa Tøjet i Barnevognene er ofte

vaadt, naar Mødrene skal hjem med Børnene. Derfor er Værdien af disse Børneplejestationer ikke saa stor, som den synes efter Tallene. Men man maa spørge: Hvor er det offentlige henne, siden det lader denne Opgave være fuldkommen henvist til Løsning ved det private Initiativ, siden det i den Grad lader denne Opgave forsømme?

Dernæst Vuggestuer — der findes 15 i København, som i Øjeblikket rummer 475 Spædbørn, og 13 i samtlige Provinsbyer, med Plads til 200; i hele Landet altsaa 28 Vuggestuer med Plads til 675 Børn. At det er for lidt, turde være indlysende for enhver.

Samtidig er det imidlertid saadan, at ganske bortset fra Pladsmangelen, der er uhyggelig stor, er det næsten umuligt for de fleste selverhvervende Mødre overhovedet at bringe deres Børn til disse Vuggestuer. Lad mig blot tage et enkelt Eksempel. Der findes en eneste Vuggestue paa Christianshavn og Amager. Den ligger paa Christianshavn, og den skal betjene hele Omraadet ud til Byens yderste Grænse, paa den anden Side Sporvognsremisen. Kvinder, som bor derude og har Arbejde i Nærheden af Hjemmet, skal om Morgen først ind paa Vuggestuen med Barnet og derpaa tilbage igen. Dertil kommer, at disse Vuggestuer som oftest lukker for sent op til, at de virkelig har Betydning for de Kvinder, der gaar paa Fabrik, og endelig, at Kvinder, som arbejder paa Skiftehold — og det er jo Tilfældet paa mange Fabrikker —, overhovedet er afskaaret fra at benytte Vuggestuerne.

Det samme gør sig gældende for Børnehavernes og Fritidshjemmenes Vedkommende. Hvad Børnehaverne angaar, findes der i Hovedstaden — København, Frederiksberg, Gentofte — 99 med Plads til 5 046 Børn, i Provinsbyerne 90 med Plads til 3 766 Børn, i alt 189 Børnehaver med Plads til 8 812 Børn. Kun en Brøkdel af Børnene under 7 Aar kan være paa Dag-hjemmene. Deres Forhold er i øvrigt ikke bedre end Vuggestuernes; der foreligger en Række rystende Beretninger om Pladsmangel, om uendelige Ventelister o. s. v. Alene i København er der 35 Dag hjem, der fører Venteliste, de øvrige gør det ikke. De har 917 Børn paa Venteliste. Man forstaar, at mange ikke lader deres Børn skrive paa Venteliste, fordi de anser det for fuldkommen haabløst.

Af Fritidshjem findes der 22 i Hovedstaden med Plads til 1 245 Børn, i Provinsbyerne 6 med Plads til 310, i alt 28 med Plads til 1 555 Børn. Endelig findes der